

Els gags de la llengua catalana
Els drets lingüístics són part dels
drets humans

Material didàctic per treballar a l'aula

www.plataforma-llengua.cat

Presentació de l'entitat

La Plataforma per la Llengua-Col·lectiu l'Esbarzer (www.plataformallengua.cat) és una organització no governamental de la societat civil formada per diverses associacions i persones que comparteixen un objectiu comú: garantir la presència de ple dret de la nostra llengua en tots els àmbits i a tot el territori de parla catalana, com a element fonamental de la cohesió social.

La Plataforma per la Llengua treballa per impulsar l'ús social de la llengua catalana, la millora del seu estatus legal i la consciència lingüística de societat des del convenciment que la llengua catalana ha d'esdevenir l'eix vertebrador de la diversitat cultural que conviu a casa nostra i que cal potenciar.

Un consell consultiu d'experts assessora sobre els programes de treball de l'organització.

La Plataforma per la Llengua treballa des del pragmatisme i el rigor cercant sempre l'originalitat en les seves actuacions i noves perspectives.

Per tal de treballar globalment, destaquem especialment els estudis especialitzats realitzats com a pas previ al desenvolupament dels diversos projectes.

Amb dinou anys de treball constant la Plataforma per la Llengua, ha contribuït a incrementar la presència del català en diversos àmbits de la nostra societat: l'empresa, el comerç, la universitat, el món audiovisual i la cultura, els mitjans de comunicació, les noves tecnologies, l'administració de justícia, la Unió Europea i l'ús social en el context de la nova immigració. L'any 2008 la Plataforma per la Llengua va constituir la Fundació privada Vincle.

La Plataforma per la Llengua va rebre, entre d'altres, el Premi nacional de cultura en la categoria Projectió social de la Llengua catalana (2008), el 3 Premi Popular del Voluntariat (2008), el Premi del Voluntariat en la categoria nacional (2010), el premi Abacus a

l'acollida lingüística i el Premi Voluntariat (2012). En trobareu més informació al web www.plataforma-llengua.cat

Valors principals de la Plataforma per la Llengua

- El pragmatisme i el rigor
- El treball global, la modernitat i la innovació
- La inclusió i cohesió social
- El discurs positiu i transformador

Objectius generals de la Plataforma per la Llengua

1. Aconseguir que el català esdevingui la llengua comuna, de cohesió social i d'interrelació entre totes les persones del nostre àmbit lingüístic.
2. Garantir i promoure l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits perquè hi sigui present com a llengua de ple dret.
3. Promoure els drets lingüístics i culturals de les persones que parlen català i de les que viuen als territoris de parla catalana, pel que fa a aquesta llengua.
4. Impulsar i col·laborar en campanyes de normalització lingüística de la llengua catalana.
5. Interessar-se pels problemes que afectin la societat catalana, sempre i quan contribueixin a la millora de l'ús de la llengua catalana, d'acord amb l'ideari de l'associació.

De cara al Dia de la Diversitat 2014 des de la Plataforma per la Llengua treballarem amb els alumnes els **drets lingüístics**. Us proposem que prèviament pugueu treballar aquest dret a través del visionat dels gags humorístics que us serviran per conscienciar els alumnes sobre aquest dret.

Els gags més divertits de la nostra llengua: N'hi ha per a riure-se'n!

Gags humorístics per conscienciar lingüísticament

Us proposem que visioneu a classe els sis gags humorístics que ha produït la Plataforma per la Llengua conjuntament amb la productora minoria absoluta i que ha comptat amb la participació d'alguns dels seus actors habituals.

L'objectiu dels gags és desemascarar certes situacions i actituds lingüístiques que adoptem els catalanoparlants davant de persones nouvingudes, per tal de posar-ne en evidència els estereotips i tòpics que encara són ben presents en la gestió de la llengua catalana, sobretot quan aquesta es du a terme amb un nouvingut com a interlocutor.

Els gags serviran com a material didàctic per treballar i reflexionar a l'aula sobre les nostres actituds lingüístiques amb els nouvinguts.

Els gags suposen una aproximació humorística a tot aquest seguit d'impediments que no ens permeten, amb normalitat, apropar-nos en llengua catalana a molts dels nostres conciutadans i, per tant, perpetuar una discriminació que, creiem, en el segle XXI no té cabuda.

L'objectiu és posar de relleu quatre eixos temàtics que repercuteixen en les gestions lingüístiques arquetípiques denunciades, per discriminatòries:

- El **primer** d'aquests eixos és que el català no és una llengua minoritària, sinó legalment minoritzada. És a dir, de les llengües oficials a la UE, la catalana ocupa la 9a posició quant a població que la té com a llengua oficial. A més a més, és una llengua que compta amb un cos cultural equiparable a qualsevol altra d'aquestes llengües de la UE. I no obstant això, no és llengua oficial al seu propi estat.

- El **segon** té a veure amb la dominació simbòlica de molts catalanoparlants. Això afecta, per exemple, al canvi permanent de llengua davant d'un desconegut i a la incapacitat de reconèixer aquesta qüestió com a quelcom anòmal que repercuteix, sobretot, en la dimensió excloent d'aquest hàbit quan és du a terme amb nousvinguts.
- El **tercer** gravita en els tòpics al voltant de la llengua catalana. Per exemple, aquell que justifica que es canvia de llengua per educació. Com si les llengües tinguessin atributs morals, com si n'hi haguessin de ben i mal educades, en comptes de reconèixer que aquest hàbit lingüístic s'entronitzà en una època de repressió i dictadura, i que en un context democràtic no té sentit. Un altre tòpic que, per desgràcia, ha fet fortuna és aquell que ve a dir: "No val la pena parlar-los-hi en català, perquè amb el castellà ja en tindran prou". Ara bé, i si volen tenir les mateixes oportunitats de treballar de cara al públic o a l'administració? I si volen ajudar als fills a fer els deures de l'escola? I si volen sentir-se com un català/catalana i que la gent no hagi de canviar de llengua només quan es dirigeixi a ell/a?
- El **darrer** dels eixos que hem treballat és el d'assenyalar a tot catalanoparlant —tant d'origen com d'adopció— que ell mateix és un referent lingüístic. Així, per exemple, pel fet de tractar amb persones nousvingudes tenim un rol molt important com a referents lingüístics, doncs els nostres usos lingüístics tindran uns efectes importants en elles, ja que són potencials nous parlants.

A continuació us proposem les línies de reflexió de cada gag

1. *Catalans anònims*

<http://www.youtube.com/watch?v=-HXxl6g1m0>

- El 94% de la població diu que entén el català. Per tant, la probabilitat que qualsevol interlocutor —a l'atzar— ens entengui si li parlem en català, és molt i molt elevada.
- Hem de deixar clar que parlar en català a un nouvingut és una actitud responsable a tots els nivells.
- No parlant-li en català, pressuposem que el nostre interlocutor no la de perquè entendre, fet que posa en dubtes les capacitats cognitives del nostre interlocutor. I d'això se'n diu condescendència, quan no, falta de respecte.
- No t'has de sentir malament per parlar en català. Encara que a l'inici et costi, es poden trobar estratègies per anar-s'hi acostumant i, així, donar-li el tomb.

2. *Reunió de veïns*

<http://www.youtube.com/watch?v=qV6gWFFWKUM>

- Canvi permanent de llengua davant d'un desconegut i incapacitat de reconèixer aquesta qüestió com a quelcom anòmal.
- Dimensió excloent d'aquest hàbit quan és du a terme amb nouvinguts.
- Algun assistent ens dirà que ell ha d'interactuar amb població —nouvinguda o no— que no entén la llengua. Haurem d'explicar que per aquests casos, es bo fer un apropament progressiu de la llengua. Per exemple, el primer dia un bon dia, anar traduint allò que primer li direm en català, parlar a poc a poc, gesticular... Ha de quedar clar que sempre, per defecte hem de començar la conversa en català, sigui quina sigui la llengua de l'interlocutor, i que dependent de les seves reaccions, aplicarem més o menys

flexibilitat a les nostres estratègies comunicatives (com bé sabeu, a l'apartat recursos, expliquen aquestes tècniques).

3. ***Nen traductor***

<http://www.youtube.com/watch?v=VntzA-tYKeo>

- El català suma, eixampla oportunitats socials i no obliga a renunciar a la llengua d'origen.
- Per canviar de llengua no som pas més educats. Aquest hàbit va aparèixer en una època de repressió i dictadura, i en un context democràtic no té sentit.

4. ***Esportistes integrats***

<http://www.youtube.com/watch?v=MKyxK8g1t5Q&feature=related>

- És fals que no puguis canviar els hàbits lingüístics, molta gent ho ha aconseguit o ho està fent. Hi ha estratègies i recursos que ens hi poden ajudar, per exemple, començant per aquelles situacions més senzilles (quan em presenten algú que no coneixia o quan vaig a comprar alguna cosa) i anar avançant amb el temps i l'experiència cap a les més complexes (a la feina, dirigir-me en català amb el meu cap, que mai em parla en aquesta llengua).
- La llengua no s'ha d'amagar.

5. ***L'hora catalana***

<http://www.youtube.com/watch?v=fxOkMpAWdTQ&feature=related>

- Pel fet de tractar amb persones nouvingudes tenim un rol molt important com a referents lingüístics
- Els nostres usos lingüístics tindran uns efectes importants en elles, doncs són potencials nous parlants
- El nostre comportament els dona una informació valuosa; els transmet una major utilitat al fet d'aprendre i utilitzar el català

6. *Posar-ho difícil*

<http://www.youtube.com/watch?v=WLOY24yOUJ0&feature=related>

- Parlant en català facilitem l'acollida
- Augmentem les condicions de possibilitat del nouvingut
- Li donem informació valuosa de la realitat social i cultural del seu nou entorn.
- Parlant-li en català l'equiparem a la gent del nostre voltant, no el tractem de manera diferent.

MANIFEST “El català, llengua comuna”

Avui, nosaltres, representants de les associacions i entitats de la immigració resident al país, volem compartir amb el conjunt dels ciutadans les nostres reflexions al voltant del català i dels elements que faciliten el procés d'inclusió social de les persones nouvingudes. Són una sèrie de punts als quals la societat catalana no pot renunciar si pretén construir una societat justa i cohesionada. Per tot això manifestem el següent:

L'arribada de gent de tot el món ha fet que en aquesta terra es parlin avui dia més de 200 llengües. Aquí vivim també en xinès, en wòlof, en urdú, en quítxua, en anglès, en gallec, en castellà, en amazic i en àrab. **Oferim les nostres llengües i cultures d'origen per enriquir aquest país**, i aquest oferiment creiem que la societat catalana l'ha d'aprofitar.

Les administracions i institucions públiques, a conseqüència d'aquesta nova realitat sociolingüística, han d'apostar per un **model educatiu multilingüe**, en què el català continuï com la llengua vehicular de l'ensenyament i en què es promogui el coneixement d'aquestes noves llengües que ara també són catalanes.

En aquest context de diversitat lingüística, **el català és la llengua que ens uneix a tots i a totes**. És l'idioma que tothom comparteix i amb què ens entenem, **és la llengua comuna**.

En aquest sentit, **els poders públics encara poden fer molt més perquè tothom que vulgui aprendre el català ho pugui fer**. L'ús de la llengua pròpia és un dret que recull la llei. Els poders públics, per tant, han d'establir les mesures necessàries per facilitar l'exercici d'aquest dret als qui ens establim en aquesta terra.

La defensa del català és la defensa de totes les nostres llengües. Volem transmetre la importància que té parlar la llengua pròpia del lloc on es viu. Nosaltres també volem que en els nostres països d'origen la llengua pròpia sigui compartida per tothom.

El català és una eina d'inclusió social. Quan utilitzem el català fem una aproximació real a la societat catalana i propiciem la relació entre els qui hem arribat ara i els qui van arribar abans. Fent servir la llengua

aconseguiu ser reconeguts com a propis del lloc i assolim, ni que sigui simbòlicament, el rang de ciutadans.

No hem d'oblidar, però, que per accedir a la categoria de ciutadans adoptar la llengua pròpia no és suficient, sinó que també **és indispensable l'adquisició dels drets socials i polítics**. Amb aquests drets podrem evitar esdeveniments com els que han patit molts treballadors d'origen estranger, els quals, mancats dels drets laborals bàsics i sense garanties d'acomplir la feina amb seguretat, han perdut la vida mentre treballaven.

Aquest país té el repte que ens incorporem a la societat catalana i, així, participem en la creació d'aquest nou espai que junts hem de crear. Per fer-ho possible és imprescindible que ho fem en condicions d'igualtat i, per això, és tan important que assolim els mateixos drets que té qualsevol ciutadà. Tots els drets estan lligats entre si. El dret a l'habitatge és inseparable del dret al treball, del dret lingüístic o del dret a votar o a ser votat. Tots van en aquesta mateixa direcció de promoure la inclusió social i l'adquisició de la ciutadania catalana.

El català és sinònim de cohesió. La llengua és el millor vehicle per fer comunitat, més enllà de la comunitat cultural de cadascú. L'ús de la llengua és la millor manera i la més fàcil d'implicar-se en la societat civil catalana i de construir la millor societat per a tothom.

La llengua és una eina d'aproximació i no pas un instrument de confrontació. Des d'alguns sectors es vol utilitzar la llengua com a arma d'enfrontament polític. La llengua no mereix aquest tracte. Creiem en la capacitat que té per trencar els murs de la incomunicació i per desfer les fronteres que ens separen.

Ajudeu-nos a viure en català! Fem del català la llengua d'acollida. No ens discrimineu pel fet d'haver nascut en un altre lloc i permeteu-nos, parlant-nos en català, que participem en la construcció d'aquest país que entre tots i totes estem edificant.

Podeu trobar la versió en PDF del manifest a:

http://www.plataforma-llengua.cat/media/assets/1157/manifest_acollida_2008.pdf

GUIA pràctica d'acollida lingüística

Guia de recursos per a l'acollida en llengua catalana destinada als agents educatius i socials implicats en l'educació dels infants i adolescents nousvinguts.

Objectiu: facilitar arguments i informació de recursos pràctics per l'adopció del català en els àmbits de l'educació formal, no formal i informal.

Podeu trobar la versió en PDF de la guia a:

https://www.plataforma-llengua.cat/media/assets/1156/guia_acollida_2008.pdf

Guia *Amb el català, xuta i goool!*

Guia *Amb el català, xuta i goool!* és la primera publicació que parla del paper fonamental del català en l'acollida lingüística a través de l'esport. Compta amb el suport de periodistes esportius com Joaquim Maria Puyal, Antoni Bassas o Enric López Vilalta i amb anècdotes d'exjugadors com Andrey Xepkin, Gaby Cairo o Eusebio Sacristán.

Aquesta publicació, editada per la Plataforma per la Llengua amb la col·laboració de la Fundació Futbol Club Barcelona, busca fer propostes per millorar la integració i la cohesió a través de la gestió lingüística en l'àmbit esportiu

Podeu trobar la versió en PDF de la guia a:

https://www.plataforma-llengua.cat/media/assets/3485/Guia_esport-def.pdf

Per qualsevol dubte sobre la proposta o si necessiteu més material us podeu posar en contacte amb l'Àrea d'Acollida lingüística de la Plataforma per la Llengua al 933211803 o per mail a l'adreça: acollidalinguistica@plataforma-llengua.cat

PLATAFORMA PER LA LLENGUA

C/ Diputació, 276. Planta baixa

08009 Barcelona

93.321.18.03

acollidalinguistica@plataforma-llengua.cat

www.plataforma-llengua.cat